

в різних формах економічної організації. Інституційні альтернативи порівнюються одна з одною, а не тільки з ідеальним станом речей. Це порівняння проводиться через аналіз можливостей економії на трансакційних і трансформаційних витратах. Одна з фатальних абстракцій – ігнорування витрат, пов'язаних з реалізацією запропонованих змін, хоча в економічній теорії широко відомий принцип другого найкращого або оптимальності з додатковими обмеженнями.

Література:

1. Сучасні проблеми обліку: монографія / За ред. докт. екон. наук, проф. М.С. Пушкаря – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 268 с.

УДК 657.1

Семанюк В.З.,

к.е.н., доцент кафедри аудиту ревізії та контролінгу,
Тернопільський національний економічний університет

ІНФОРМАЦІЙНА ПАРАДИГМА РОЗВИТКУ ОБЛІКОВОЇ НАУКИ

Становлення постіндустріального суспільства та його розвиток дозволив сформулювати нові уявлення про інформацію та її роль в суспільному та господарському житті людства. Інформаційно-технологічна революція проникає у всі сфери діяльності суспільства, базується на інноваційних технологіях обробки інформації та супроводжується формуванням особливого типу економіки, який характеризується пануванням інформаційної парадигми. За цих обставин інформація з досить абстрактного поняття, яким досі активно оперували філософи доіндустріальної та індустріальної епохи, перетворилася на цілком реальний фінансово-економічний ресурс.

В теорії постіндустріальної економіки всі дослідники єдині в тому, що інформація відіграватиме провідну роль в майбутній економічній формації і стане базовим фактором продуктивних сил. В цьому контексті облікова система, що є основним продуцентом інформаційних ресурсів про господарську діяльність підприємства та середовище його функціонування, стане важливим чинником росту конкурентоспроможності, підвищення ефективності виробництва, здатності адаптуватися до постійних змін зовнішнього середовища, уникнення кризових ситуацій. Сучасні концепції управління передбачають прийняття рішень на основі достовірної інформації, основним джерелом якої є система обліку, а існуючі методи і процедури обробки та формування інформації в системі обліку не відповідають сучасним умовам ведення господарської діяльності та втрачають свою значущість для прийняття управлінських рішень.

Багатоплановість та складність дослідженні інформації та її трактування в

межах облікової науки полягають у специфічних властивостях інформації, різних формах її прояву, одночасного вивчення інформаційних ресурсів як результату функціонування облікової системи та об'єкту обліку. Відкритою залишається проблема якості облікової інформації та надійності її джерел. Під якістю облікової системи ми розуміємо її здатність продукувати (створювати) інформацію про внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства, що відрізняє його від інших економічних наук та дозволяє ідентифікувати певні процедури та методики на належність до облікової системи. Поняття якості в обліку тісно переплетене з поняттям інформації, як продукту облікової системи та, в основному, визначається її якісними характеристиками. Висока якість системи обліку у всіх суттєвих аспектах знижує до прийняттого рівень інформаційного ризику для її користувачів.

Сучасна концепція обліку не передбачає надходження в облікову систему всієї економічної інформації, що знижує достовірність останньої. Ефективне використання інформаційних ресурсів базується на визначенні потреб користувачів у необхідній їм інформації, проведенні системного її аналізу, створенні й підготовці методів та інструментів обробки інформації. Облікова система перетворює вхідну інформацію, методами обробки та створення інформації, в інформаційний ресурс, який у використанні стає знанням, що впливає на ефективність бізнесу. Від достатності та якості інформації, отримуваної системою менеджменту залежить ефективність управлінських рішень зокрема та ефективність роботи підприємства в цілому. З цією метою облікова система повинна створювати інформацію про два види ресурсів: зовнішні та внутрішні. Ефективна організація створення інформації в системі обліку дозволить знизити витрати на інформаційні ресурси підприємства та сформулювати системи раннього оповіщення про кризові ситуації.

З цією метою також потрібно забезпечити надання інформації на запити користувачів у чіткій та простій для сприйняття семантичній формі, враховуючи зростання обсягів інформації, скорочення термінів на її створення, ріст фактів господарської діяльності та зовнішніх факторів впливу на підприємство. Необхідно враховувати також можливості досягнення взаєморозуміння між обліковою системою як постачальника інформації, та системою менеджменту – основного її споживача. Рівень сприйняття інформації визначається ефективністю прийняття рішень та можливістю облікової системи створювати інформаційні ресурси на вимогу користувачів, більше того, надавати інформацію не лише ту, яку хочуть бачити менеджери, а ту, якою вони можуть ефективно скористатися і яка стане їм в нагоді. Таким чином облікова система, через цілеспрямоване формування і створення інформаційних ресурсів, виконуватиме ще й консалтингову функцію у специфічному її вигляді.

Сучасна економічна наука, під впливом суспільного розвитку, прогресує і вимагає від обліку враховувати надбання інших наук, запозичувати нові прийоми і розвивати методи створення інформації. Інтеграція наукових розробок обліку,

економічного аналізу і аудиту визначає нові можливості формування інформаційних ресурсів, розширення кола проблем, які є новими для облікової науки. Саме тому теоретичні і методологічні основи обліку потребують глибокого і серйозного дослідження та нового поштовху для розвитку.

Теорія обліку, адаптуючись до вимог «нової економіки» потребує переосмислення поняття інформації та інформаційних ресурсів з позиції семантичного та змістового аспекту. В сучасній системі обліку спостерігається обмеженість інформаційного різноманіття, неефективне використання технологій, дисбаланс в сторону отримання кількості інформації, без врахування її цінності, що зумовлює труднощі в управлінні нею. М.Пушкар та М.Чумаченко наголошують, що «...осмислена мета обліку – проектування системи, здатної генерувати інформацію, яка стає стратегічним ресурсом в постіндустріальному суспільстві» [1, С.7]. Якщо ж основним «постачальником» економічної інформації є система обліку, то цілком природною виглядає потреба вивчення інформації та інформаційних ресурсів теорією обліку. Перед обліковою системою стоять завдання адаптації до нових умов, ріст обсягів інформації, її важливості для управління, переосмислення її ролі та змісту у сучасному суспільстві що вимагає удосконалення форм і методів обліку.

Література:

1. Пушкар М.С., Чумаченко М.Г. Ідеальна система обліку: концепція, архітектура, інформація: монографія [Текст] / М.С.Пушкар, М.Г.Чумаченко – Тернопіль: Карт-бланш, 2011. – 336 с.

УДК 330.145

Семенюк Е.В.,

магістр економічних наук, аспірант
УО «Брестский государственный технический университет»,
Республика Беларусь

КРАТКОСРОЧНЫЕ ЦИКЛЫ И СРЕДНЕСРОЧНЫЙ ПЕРИОД В ФУНКЦИОНИРОВАНИИ ПРЕДПРИЯТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Деятельность белорусских предприятий в условиях активной инвестиционной политики предполагает управление финансовой устойчивостью за период окупаемости инвестиций. Крупномасштабные инвестиционные проекты подчиняют себе многие направления деятельности предприятия и определяют характер и периоды оборачиваемости